

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

REF.

VÅR REF.

DATO

Tromsø, 31. juli 2012-07-31

Høringsuttalelse til foreslåtte endringer i lov om stadnamn

Departementet har foreslått endringer av lov om stadnamn. Det argumenteres med at ”det kan være hensiktsmessig å innføre ulike regler for fastsettelse av skrivemåten av bruksnavn og gårdsnavn” og at ”en slik løsning vil legge til rette for en god balanse mellom eiers rett til å ha innvirkning på skrivemåten av navnet på egen eiendom og hensynet til å ivareta kulturarven”.

Stedsnavntjenesten for norske stedsnavn i Nord-Norge mener at det ikke er hensiktsmessig å innføre ulike regler for normering av skrivemåten til nedarva gårds- og bruksnavn, for ei slik ordning vil ikke være i samsvar med prinsippet om å ta vare på stedsnavn som kulturminne, jf. § 1, første ledd i lov om stadnamn. Lov om stadnamn § 4, første ledd sier at skrivemåten av stedsnavn skal ta utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen, og at gjeldende rettskrivingsprinsipp skal benyttes for å skriftfeste navnet. I forslaget til endring av lov om stadnamn blir det foreslått at skrivemåter fra tidligere tider skal kunne benyttes om det kan dokumenteres at skrivemåten har vært i bruk i tidligere tider. Slike skrivemåter vil ofte være i strid med gjeldende rettskrivingsprinsipp for norsk, og om en endrer loven slik som det blir foreslått, vil dette kunne komme i strid med § 4, første ledd i lov om stadnamn.

Lov om stadnamn slår fast at nedarva stedsnavn er kulturminner, og slik vi ser det, må også noen med sakkyndig ekspertise vurdere skrivemåten av et språklig kulturminne. Skrivemåten av et nedarva stedsnavn må ikke blandes sammen med skrivemåten av slektsnavn. Mange slektsnavn har opphav i et gårdsnavn, men en må ikke glemme at gårdsnavnet i slike tilfeller er primært, mens slektsnavnet er sekundært. Skrivemåten av slektsnavn har ofte bakgrunn i skrivemåter som ikke følger gjeldende rettskrivingsprinsipp for norsk.

Det er viktig å ha klart for seg at nedarva gårds- og bruksnavn ikke er private – de har blitt til i et kulturell fellesskap i tidligere tider, og de er derfor et kulturelt felleseie. Det er ikke rimelig at et kulturelt felleseie og et felles kulturminne skal ha ei privat normering.

ADRESSE

Fakultet for humaniora,
samfunnsvitenskap og
lærerutdanning
Universitetet i Tromsø
9037 Tromsø

TELEFON 776 44278

E-POST astrid.sann.evensen@hum.uit.no

www.sprakradet.no

I tillegg til å ta vare på stedsnavn som kulturminne er det viktig at det offentlige forvalter stedsnavnene slik at de får en entydig skrivemåte – ikke varierende skrivemåter som nødvendigvis vil komme til å bli en konsekvens av prinsippet i lovendringsforslaget. Når en skal orientere seg i dagens samfunn, må skrivemåten være fast – om en for eksempel kan skrive både Vik og Wik, Ridderseth og Riddarset, Røykenes og Røkenes om gardar/bruk på en og samme sted vil ikke dette tilfredsstille de kravene som blir stilt til kommunikasjon og orientering i et moderne samfunn.

For Stedsnavntjenesten for norske stedsnavn i Nord-Norge

Eva Forsaa Mikkelsen
navnekonsulent
(sign.)

Aud-Kirsti Pedersen
navnekonsulent
(sign.)

Astrid Sann Evensen
sekretær